

Startnotitie Amsterdams Netwerk Oncologische Zorg in de eerste lijn

Inleiding

Sinds 2017 is een groep van zorgverleners vanuit de fysiotherapie, ergotherapie, diëtetiek en psychologie bezig met het oprichten van een Amsterdams Netwerk Oncologische Zorg in de eerste lijn. Het doel is om het netwerk per 2019 operationeel te hebben. In het najaar van 2018 wil de voorbereidingsgroep een startbijeenkomst organiseren om de achterban te informeren over de plannen van het netwerk. Geïnteresseerde zorgverleners kunnen zich daarna aanmelden als lid.

Missie & visie

Het Amsterdams Netwerk Oncologische Zorg in de eerste lijn heeft de volgende visie: 'Patiënten met kanker krijgen een zo optimaal mogelijke zorg, afgestemd op de individuele wens en behoefte van die patiënt. Optimale samenwerking tussen zorgverleners in de eerste en tweede (en soms derde) lijn is daarbij een voorwaarde'.

De missie die daarbij hoort luidt: We willen de samenwerking tussen de verschillende zorgverleners van oncologiepatiënten optimaliseren door het realiseren van korte lijnen en binnen een eenvoudige organisatiestructuur. We richten ons op het verbinden en afstemmen van zorg in het ziekenhuis en (paramedische en psychologische) zorg in de buurt, waardoor deze dicht bij de mensen in de buurt en in verschillende fasen van het zorgproces (curatieve fase, herstelfase, palliatieve fase en terminale fase) zo optimaal mogelijk kan worden gegeven. De zorg is geprotocolleerd; zorgverleners voldoen aan gestelde kwaliteitseisen en werken volgens landelijke richtlijnen. Voor alle volwassen oncologie patiënten (tijdens of na behandeling van hun ziekte) die (paramedische en psychologische) zorg en begeleiding nodig hebben, ontwikkelen we lokaal aanbod, op basis van uitwerking van landelijk ontwikkelde zorgmodules.

Om bovenstaande mogelijk te maken voor alle oncologiepatiënten, onafhankelijk van de plek waar zij met hun zorgtraject starten, is netwerkvorming nodig. Een netwerk van zorgverleners binnen de eerste lijn, algemene en academische ziekenhuizen en gespecialiseerde kankercentra, met als doel het realiseren van multidisciplinaire samenwerking binnen elk van deze settings. Voor zowel cliënten als verwijzers wordt het op die manier duidelijk waar de deskundigen te vinden zijn. Naast dat het netwerk haar eigen kennis van het vakgebied up-to-date wil houden en vergroten, wil het netwerk een actieve rol vervullen in kennisoverdracht en -uitwisseling naar verwijzers en andere ketenpartners.

NB: Oncologische zorg bestaat uit veel facetten. Het wordt geleverd in de eerste, tweede en derde lijn, door verschillende disciplines in de zorg. Het Amsterdams Netwerk Oncologische Zorg in de eerste lijn is gestart vanuit zorgverleners uit de eerste lijn die paramedische en psychologische zorg leveren en zorgverleners die in de tweede lijn werken. Later kan dit netwerk eventueel worden uitgebreid met zorgverleners die andere zorg leveren.

Doelen

Het netwerk heeft een aantal doelen:

- Het leveren van een overzicht van zorgverleners die gespecialiseerd zijn in oncologische (na)zorg in de eerste lijn
- Het kenbaar maken van het bestaan van het Amsterdams Netwerk Oncologische Zorg in de eerste lijn onder zowel eerstelijns als tweedelijns zorgverleners
- Zorgverleners in de tweede lijn informeren over de meerwaarde die gespecialiseerde en gekwalificeerde eerstelijns zorgverleners kunnen leveren voor oncologiepatiënten in de wijk
- Het realiseren van een goede overdracht van zorg van tweede (en derde lijn) naar de eerste lijn en vice versa bij oncologiepatiënten
- Leveren van goede oncologische (na)zorg, dicht in de buurt van de patiënt. Belangrijk onderdeel daarvan is een goede overdracht van tweede naar eerste lijn. De zorg is integraal, laagdrempelig, multidisciplinair en in de buurt
- Werken volgens de landelijke richtlijn oncologische revalidatie
- Voorkomen van overbehandeling, door een aanbod te ontwikkelen van geprotocolleerde zorg middels transmurale zorgpaden
- Borging van deskundigheid binnen het netwerk

Leden

Eerstelijnszorg

- Fysiotherapeuten
- Ergotherapeuten
- Diëtisten
- Psychologen

Mogelijk ook:

- POH-GGZ
- Wijkverpleegkundigen

Het netwerk heeft zowel volwaardige leden als aspirant-leden. Het verschil is dat de volwaardig leden een opleiding al hebben afgerond ten aanzien van werken met oncologiepatiënten en dat de aspirant-leden nog bezig zijn met een opleiding hiertoe, of de intentie hebben binnen twee jaar een opleiding af te ronden. Hieronder staat welke opleiding een bepaald type zorgverlener (fysiotherapeuten, psychologen, diëtisten en ergotherapeuten) moet hebben gevolgd om een volwaardig lid te zijn van het netwerk.

Het netwerk is primair bedoeld voor eerstelijns zorgverleners die werken met oncologiepatiënten. Omdat het netwerk vooral ook werkt aan het optimaliseren van de overdracht van eerste naar tweede lijn en vice versa, is het zeker ook de bedoeling dat een vertegenwoordiging vanuit de tweede lijn lid kan zijn van het netwerk. Het is niet per se noodzakelijk dat alle specialisten en verpleegkundig specialisten met een oncologisch profiel lid zullen worden van het netwerk. Zij zijn in elk geval wel een doelgroep van het netwerk.

Doelgroep

Iedere zorgverlener binnen het netwerk heeft zich gespecialiseerd in oncologische problematiek. Het netwerk bestaat uit zorgverleners uit in elk geval de volgende vier disciplines:

- Fysiotherapeuten
- Ergotherapeuten
- Diëtisten
- Psychologen

Wij vragen van fysiotherapeuten:

Fysiotherapeuten kunnen oncologiepatiënten in verschillende fasen van de ziekte behandelen. In concreto gaat het om training tijdens en na de behandeling. Vanwege de grote verschillen in fysieke gesteldheid, context en hulpvraag van de patiënt wordt onderscheid gemaakt m.b.t. de criteria betreffende opleiding. Bij de een gaat het om het herwinnen van fitheid na een medische behandeling. Bij de ander om behoud en fitheid tijdens de behandeling.

OPLEIDING:

A. Eén van onderstaande scholingen:

- Opleiding oncologie fysiotherapie afgerond (AVANS+)
- Masterclass oncologische revalidatie én de module medische oncologie en fysiotherapie van Avans+ afgerond (geldt voor collega's die de opleiding tot 2014 afgerond hebben)
- Pre-Master oncologie 'de Berekuyf'
- Oncologierevalidatiewetenschappen van 'de Berekuyf'
- Scholing Herstel en Balans (IKNL)
- HAN: fysiotherapie bij oncologie

B. Basisscholing gevolgd via één van onderstaande mogelijkheden:

- Module medische oncologie en fysiotherapie van AVANS+
- 'Oncologische cliënten: fysiotherapeutische mogelijkheden' van het NPi
- Pro Education, leergang oncologie

C. Scholing 'Standaard Beweeg Interventie Oncologie, gevolgd door één van onderstaande mogelijkheden:

- Module 'Oncologie' van de beweegprogramma's van het NPi
- Pro-Education, leergang beweegprogramma's
- Physiophysics, medical fitness bij oncologie
- AVANS+ module 'Oncologische revalidatie'
- Hogeschool Leiden 'Oncorevalidatie'

D. Eén van onderstaande scholingen:

- Behoud van fysieke fitheid tijdens chemotherapie' van het NPi
- Pre Master 'de Berekuyf'
- Fysiotherapeuten die eerder de Onconet scholing gevolgd hebben en die voor 2013 al zichtbaar waren op de Onconet website

WERKERVARING:

- Twee jaar recente werkervaring als fysiotherapeut. BIG geregistreerd en CKR-register fysiotherapeut, oedeemfysiotherapeut, oncologie fysiotherapeut vier uur per week werkzaam zijn met oncologische patiënten
- Twintig nieuwe patiënten per jaar zien

WERKOMGEVING:

- Eisen voldoen aan de inrichtingseisen van het KNGF
- Verder dient de praktijk te zijn uitgerust met minimaal een hometrainer, loopband en krachtapparatuur

LIDMAATSCHAP:

- Inschrijving bij Onconet

Wij vragen van psychologen:

OPLEIDING:

- Gediplomeerd GZ-psycholoog of klinisch psycholoog
- Afgeronde opleiding psychosociale oncologie (Rino)
- Aantoonbare bij- en nascholing m.b.t. de doelgroep

WERKERVARING:

- Aantoonbare ervaring met behandeling patiënten met kanker

LIDMAATSCHAP:

- Inschrijving bij NVPO en deelname aan een ter zake doende intervisiegroep

Wij vragen van diëtisten:

OPLEIDING:

- Afgeronde Hbo-opleiding Voeding en Diëtetiek
- Post HBO Voeding bij Kanker (Pit actief) of Oncologie & Diëtetiek (Pro-education). Binnen één jaar na aanmelding te hebben volbracht

WERKERVARING:

- Minimaal twee jaar recente werkervaring als diëtist
- Minimaal acht nieuwe patiënten uit de doelgroep per jaar

LIDMAATSCHAP:

- Inschrijving in het Kwaliteitsregister Paramedici

Wij vragen van ergotherapeuten:

OPLEIDING:

- Afgeronde opleiding HBO ergotherapie
- Aantoonbare bij- en nascholing op het gebied van ergotherapie en oncologie

WERKERVARING:

- Twee jaar recente werkervaring als ergotherapeut
- Minimaal vier uur per week werkzaam zijn met oncologische patiënten
- Minimaal twaalf nieuwe patiënten per jaar zien

LIDMAATSCHAP:

- Lid van Ergotherapie Nederland
- Inschrijving bij de Digitale verwijsgids oncologie
- Inschrijving in het Kwaliteitsregister paramedici

Aspirant lidmaatschappen

Fysiotherapeuten, ergotherapeuten, psychologen en diëtisten die (nog) niet aan alle gestelde eisen voldoen, kunnen aspirant-lid worden. Om hiervoor in aanmerking te komen is affiniteit met oncologische patiënten een minimale vereiste. De maximale periode om aspirant-lid te zijn is 24 maanden. Na die periode dienen aspirant-leden aan de vereiste voorwaarden te voldoen. Aspirant leden worden door hun deelname aan het netwerk in staat gesteld hun kennis en netwerk op het gebied van oncologie uit te breiden.

Tweedelijnszorg

- Verpleegkundig specialist met oncologisch profiel / Case managers / Transferverpleegkundigen
- Specialisten met een oncologisch profiel
- Revalidatieartsen
- Sportartsen
- Tweedelijns fysiotherapeuten
- Tweedelijns ergotherapeuten
- Tweedelijns diëtisten
- Palliatieve teams
- Eventueel: Stoma-, wond- en decubitusverpleegkundigen

Wat vraagt het netwerk van de leden?

- De bereidheid kennis te delen met collega's in het netwerk
- Leden zijn bij minimaal 75% van de netwerkactiviteiten aanwezig
- Leden leveren een actieve bijdrage aan (werkgroepen van) het netwerk
- Leden betalen een jaarlijkse contributie van €100

Wat biedt het netwerk?

- Naamsbekendheid bij verwijzers en patiënten
- Mogelijkheid tot intercollegiaal overleg wordt gefaciliteerd
- Mogelijkheid om de eigen kennis te bevorderen
- Voorkomen van overbehandeling door aanbod geprotocolleerde zorg volgens kwaliteitseisen en goede afstemming en korte lijnen met de tweede lijn
- Voor de patiënt: zorg wordt dicht in de buurt van de geleverd: integraal, laagdrempelig herkenbaar aanbod op het gebied van voeding, bewegen en psychisch welbevinden

Sociale kaart

Een doel van het netwerk is om inzichtelijk te maken welke zorgverlener er voldoet aan de gestelde criteria en wie er als zodanig gekwalificeerde zorg levert aan oncologiepatiënten.

Op welke manier dat moet gebeuren is nog niet duidelijk. Dat kan door:

- Middel van een (nog te ontwikkelen) eigen website
- Aan te sluiten bij (een onderdeel te vormen van) kanker.nl (Digitale Verwijsgids Oncologie)
- Aan te sluiten bij de website van Stichting Ook (ookwijzer.nl)

Welke optie het beste is, is op dit moment nog niet duidelijk.

Structuur netwerk

Het netwerk is vooralsnog toegankelijk voor fysiotherapeuten, ergotherapeuten, diëtisten en psychologen uit de eerste lijn en voor zorgverleners in de tweede lijn.

Het netwerk heeft een vijfhoofdig bestuur/agendacommissie: voorzitter, secretaris, penningmeester en twee algemeen (bestuurs)leden en vier werkgroepen: kwaliteit, financiën, communicatie en marketing/PR.

De voorzitter is een adviseur van Elaa. Elk bestuurslid (behalve de voorzitter) zit in een werkgroep om zo de koppeling te garanderen tussen bestuur en werkgroep. Een werkgroep bestaat uit 4/5 personen.